

Etika v psychologii

Oznamovací povinnost

Podle časové roviny můžeme rozdělit na trestné činy, které:

1.) SE PŘIPRAVUJÍ ČI PÁCHAJÍ

- jsme povinni **překazit**, např. oznámením

2.) BYLY SPÁCHÁNY V MINULOSTI

- jsme povinni **oznámit**

Nepřekažení trestného činu

(§ 367 trestního zákona)

Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný

PŘIPRAVUJE nebo **PÁCHÁ** trestný čin

- Vražda (§ 140) a zabití (§ 141)
- těžké ublížení na zdraví (§ 145)
- mučení a jiné nelidské a kruté zacházení (§ 149)
- nedovolené přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy (§ 159)
- neoprávněné odebrání tkání a orgánů (§ 164)
- neoprávněné nakládání s osobními údaji podle § 180 odst. 4
- pohlavní zneužití (§ 187) a znásilnění (§ 185)

Nepřekážení trestného činu

(§ 367 trestního zákona)

- týrání svěřené osoby (§ 198)
- obecné ohrožení (§ 272)
- nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283)
- Podplacení (§ 332) a přijetí úplatku (§ 331).

....a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta

Nepřekážení trestného činu

(§ 367 trestního zákona)

PŘEKAZIT trestný čin LZE i jeho včasným
OZNÁMENÍM státnímu zástupci nebo
policejnímu orgánu

Neoznámení trestného činu

(§ 368 trestního zákona)

Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný

SPÁCHAL trestný čin

- zneužití dítěte pro výrobu pornografie
- neoprávněného nakládání s osobními údaji
- obecného ohrožení
- týrání svěřené osoby
- vraždy, těžkého ublížení na zdraví, mučení...

.....a takový trestný čin NEOZNÁMÍ bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu bude potrestán odnětím svobody

Oznamovací povinnost

Hodnověrná vědomost: V souladu s judikaturou Nejvyššího soudu je nutné vyžadovat, aby hodnověrná vědomost pachatele trestného činu neoznámění trestného činu zahrnovala všechny okolnosti činu jiného, které jsou rozhodné pro to, aby tento čin byl trestným činem, jehož se týká oznamovací povinnost. Nelze proto požadovat splnění oznamovací povinnosti v případě, že osoba získá pouze neurčité informace či náznaky.

Oznamovací povinnost NEMÁ

- ten, kdo by oznámením sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání.
- advokát v souvislosti s výkonem advokacie
- ani duchovní registrované církve v rámci zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství.

Mlčenlivost

Žádné jiné, než činy vyjmenované v § 367 a § 368 trestního zákona, oznamovat nesmíme, máme-li STÁTEM UZNANOU NEBO ULOŽENOU POVINNOST MLČENLIVOSTI (zdravotnictví, sociální služby a jiné).

Podrobnější popis, jak se zachovat v případě, že nás PČR žádá o informace, např. zde:

<http://www.socialniprace.cz/zpravy.php?oblast=2&clanek=394>

Oznamovací povinnost

Z hlediska zákona o sociálně právní ochraně dětí

(359/1999 Sb.)

Z hlediska trestního zákoníku

(40/2009 Sb., § 368)

Zákon o sociálně právní ochraně dětí (359/1999 Sb.)

Hlava I, § 10, část (4)

(4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví. Pokud o to ten, kdo učinil oznámení podle věty první, požádá, obecní úřad obce s rozšířenou působností ho informuje ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy oznámení obdržel, zda na základě skutečností uvedených v oznámení shledal či neshledal, že jde o dítě uvedené v § 6.

Zákon o sociálně právní ochraně dětí (359/1999 Sb.)

Zřizovatel zařízení uvedeného v § 39 odst. 1 písm. c) má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato. Při plnění povinností podle věty první a třetí se nelze dovolávat povinnosti zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu.

Dítě podle § 6

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

a) JEJICHŽ RODIČE

1. zemřeli,
2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti,
3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti;

Dítě podle § 6

b) které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřením dítěte do její výchovy;

c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, jsou ohroženy závislostí, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití

Dítě podle § 6

d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;

e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;

f) které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;

Dítě podle § 6

- g) které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
 - h) které jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylanty nebo osobami požívajícími doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu;
- pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

Neoprávněné nakládání s osobními údaji

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, neoprávněně zveřejní, sdělí, zpřístupní, jinak zpracovává nebo si přisvojí osobní údaje, které byly o jiném shromážděné v souvislosti s výkonem veřejné moci, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

Neoprávněné nakládání s osobními údaji

(2) Stejně bude potrestán, kdo, byť i z nedbalosti, poruší státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti tím, že neoprávněně zveřejní, sdělí nebo zpřístupní třetí osobě osobní údaje získané v souvislosti s výkonem svého povolání, zaměstnání nebo funkce, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, již se osobní údaje týkají.

Co jsou osobní údaje?

- Informace o soukromí osob, jejich zálibách, vlastnostech, názorech, majetkových poměrech, vztahu k jiným lidem, zdravotním stavu, stylu života.
- Jejich propojením je možné získat obrázek o konkrétní osobě – kdo je a jak žije.
- Osobním údajem je jakákoli informace týkající se konkrétní osoby.

Kategorie osobních údajů

- adresní a identifikační údaje
- citlivé údaje
- popisné údaje
- údaje o jiné osobě

Adresní a identifikační údaje

- jméno, příjmení, datum a místo narození,
- rodinný stav,
- rodné číslo,
- státní příslušnost,
- adresa trvalého bydliště,
- telefonní spojení domů, do zaměstnání apod.)

Citlivé údaje

- údaje vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu,
- členství v odborových organizacích,
- odsouzení za trestný čin,
- sexuálním životě,
- genetickém údaji,
- politických postojích, náboženství a filosofickém přesvědčení,
- zdravotním stavu nebo biometrickém údaji

Popisné údaje....jsou např.

- vzdělání, znalost cizích jazyků, odborné znalosti a dovednosti,
- počet dětí,
- obrazový záznam z kamerového systému,
- vojenská služba,
- předchozí zaměstnání,
- zdravotní pojišťovna,
- mzda,
- číslo cestovního dokladu, bankovní spojení apod.)

Údaje o jiné osobě...např.

- adresní a identifikační údaje člena rodiny,
- manžel/manželka,
- dítě apod.